

ТИПОГРАФСКО ПИСМО »АНА«

Ведран Ераковић, доц.

Ана је ауто-хроматско, вишебојно типографско писмо. Садржи 26 латиничних иницијала, инспирисаних словним формама непознатог аутора из 19. века. Свако слово одликује раскошан орнамент, направљен тако да чини складну целину са словом којем припада. Већи део орнамента постављен је с леве стране слова, док је на десној страни оскуднији, како би текст могао да се постави ближе иницијалу.

Хроматски фонтови нису новост. Први пут се појављују 1841. године, у каталогу Џорџа Ф. Незбита (*Nesbitt's Fourth Specimen of Machinery Cut Wood Type*). Постају популарни током друге половине 19. века, захваљујући развоју штампарске технологије. Обично су коришћени у крупнијим величинама, па су најчешће прављени од дрвета.

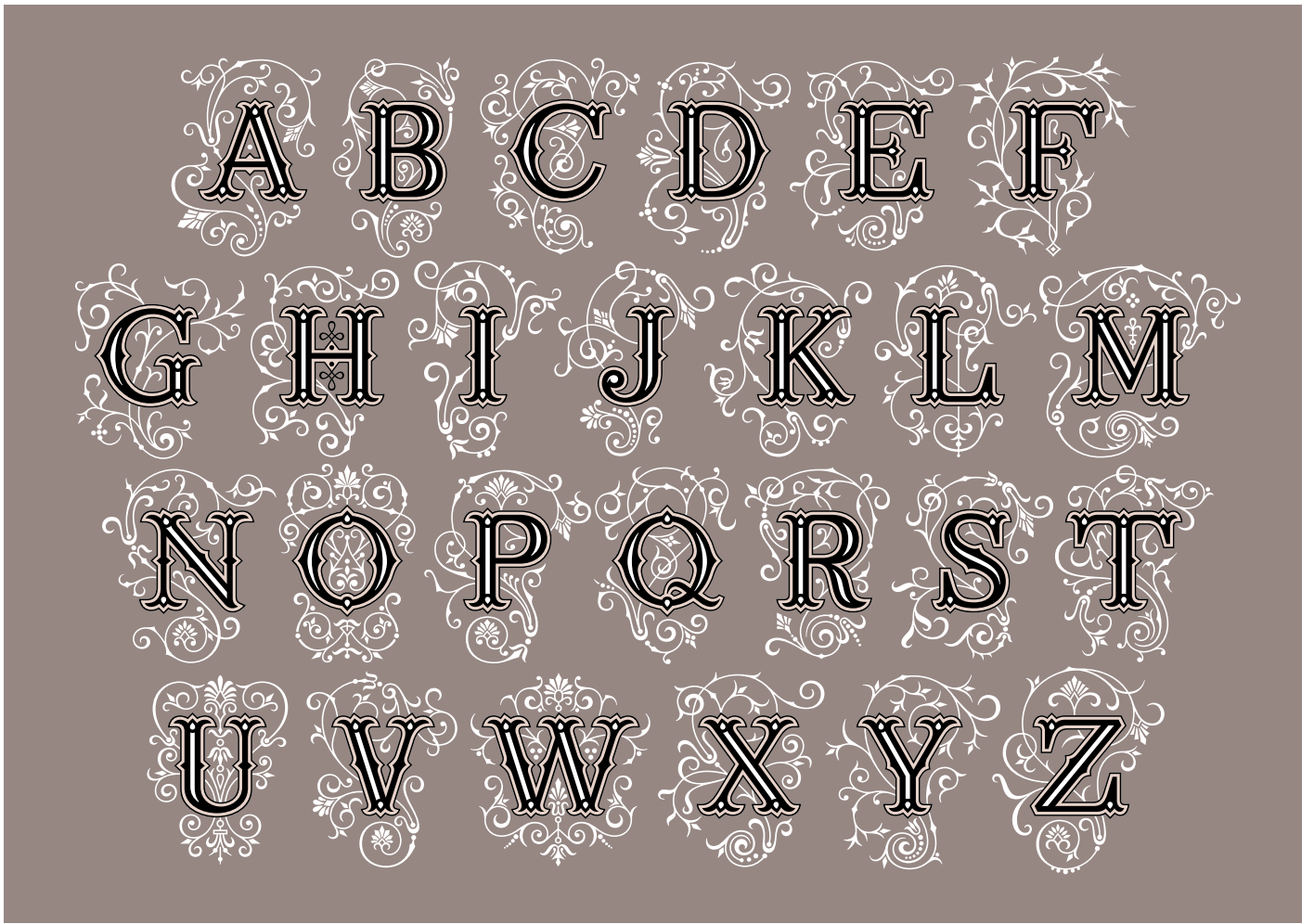
Претходних година приметан је обновљени интерес за хроматска писма, па све више аутора жели да се опроба на овом пољу. Осим што вишебојна писма истичу садржај, додају му дубину и специфичан карактер, један од битнијих разлога за ову појаву је значајан напредак технологије која се користи за израду и примену типографских писама. Неколико великих компанија, попут Адобиа, Гугла, Мозиле и Мајкрософта раде на усаглашавању стандарда који би омогућили употребу хроматских фонтова на нивоу оперативних система, а не само у оквиру одређених програма. За сада су то само идеје и предлози, али можда нећемо дуго чекати да вишебојна слова постану уобичајен приказ.

Већина хроматских фонтова мора да се подешава ручно. На пример, ако се слово састоји из десет делова, то обично значи да постоји и десет појединачних фонтова неопходних за израду коначног облика слова. Дакле, корисник фонта мора да направи исто толико слојева (лејера) у програму за обраду текста, и да на сваки слој постави одређено слово, које ће затим обојити и пребациити у одговарајућу верзију фонта. Ово је компликован и спор процес, јер укључује рад са великим бројем лејера и појединачних фонтова.

За разлику од поменутог начина рада, *Ана* садржи одређена техничка унапређења која омогућују знатно лакше, брже и забавније коришћење. Сви елементи неопходни за израду иницијала налазе се унутар једног фонта, па је за читав посао довољан само један лејер, као и код стандардних фонтова. Вишебојни иницијал се добија тако што се одређено слово напише пет пута. Након што им се додели боја, слова се селекују и укључи се команда *Contextual Alternates*. Фонт је програмиран да читав процес претварања слова у одговарајуће облике и њихово уклапање у финални облик иницијала уради аутоматски. Нема потребе за новим лејерима, појединачним фонтовима, као ни за додатним ангажовањем корисника. Ово се може извести у програмима који подржавају рад са програмираним *OpenType* фонтовима, као што су, на пример, *InDesign* или *Illustrator*.

Словне облике у стандардним фонтовима је лако мењати, јер садрже мали број тачака и једноставне су конструкције. Међутим, цртање слова типографског писма *Ана* био је мукотрпан посао. Свако слово садржи компликован орнамент са много тачака, састављен из мноштва танких линија које се међусобно преплићу. Поред тога, и само слово се састоји из неколико танких, паралелних површина. Због тога и обичне интервенције, као што су додавање или брисање тачака, мењање дебљине или нагиба, могу представљати

pravu noћnu moru. Ipak, pažljivo planiranje, ljubav, pomalo znaња i iskustva, pomogli su da se sve uradi kako treba.

Iako ovo pismo poseduje odreђenu upotrebnu vrednost (pogodno je za korišћenje u bajkama, ekstravaganantnim časopisima, plakatima... kao i za sve namene gde je potrebna ovakva vrsta isticaња), to nije bio jedan od bitnijih ciljeva ovog projekta. Naмера аутора је била да истражи необичне типографске форме, као и да осмисли једноставније и боље решење за рад са хроматским иницијалима. Осим тога, имајући у виду да ће ова област тек да се истражује и унапређује, постоји очекивање да ће овај пројекат подстаћи и друге ауторе да дају свој допринос.

На престижном конкурсy *Communication Arts 2017* типографском писму *Ana* додељена је награда *Award of Excellence*. Награда је освојена у конкуренцији 1839 типографских пројеката.

